Maanpuolustuskiltojen liitto ry

Döbelninkatu 2, 6.krs
00260 HELSINKI

LAUSUNTO

7.4.2025

Eduskunta
Puolustusvaliokunta

Viite: VNS 9/2024 vp Valtioneuvoston puolustusselonteko

MAANPUOLUSTUSKILTOJEN LIITTO RY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON PUOLUSTUSELONTEKOON – ASIANTUNTIJAKUULEMINEN 8.4.2025

1. **Yleistä**

   Tässä lausunnossa Maanpuolustuskiltojen liitto ry:stä käytetään lyhennettä MPKL ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksestä lyhennettä MPK.

2. **Yleinen asevelvollisuus ja vapaaehtoinen maanpuolustustyö**

   MPKL:n intressissä ovat erityisesti puolustusselonteon 4.4 luvussa vapaaehtoista maanpuolustustyötä koskevat kirjaukset.

   Näemme liiton kannalta merkittävänä, että yleinen asevelvollisuus ja korkea maanpuolustustahto ovat jatkossakin Suomen puolustuksen kivijalkoja, joilla on kansalaisten vahva tuki, joka heijastuu muun muassa Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) tekemissä kyselytutkimuksissa maanpuolustustahdon korkeina mittaustuloksina vuosittain.
   Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen koetaan tärkeänä, jotta kansalaisten tuki asevelvollisuudelle säilyy korkeana myös tulevaisuudessa. Siviilipalvelusjärjestelmän kehittämistä kannatetaan niin, että siviilipalvelus kytketään nykyistä selkeämmin kokonaisturvallisuuden toimintamalliin, ja että se tuottaa osaamista, joka on koordinoidusti yhteiskunnan käytössä, jolloin se tukee myös kokonaismaanpuolustusta.
   Maanpuolustustahdon vahvistaminen ylläpito palvelusmuodosta riippumatta ja siviilipalveluksen vakaumuksen perustuva luonne huomioiden koetaan MPKL:ssa tarkoituksenmukaiseksi. Osaamista voidaan käyttää myös vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä.

   Vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta, jota MPKL edustaa, on voimavara, jolla on maanpuolustustahtoa kohottava vaikutus. Toiminnassa on lisättävä sekä asevelvollisten että ei-asevelvollisten osallistumismahdollisuuksia. Ei-asevelvollisten muun muassa koulutusta hankkineiden henkilöiden osaamista ei saa hukuta, vaan on otetta käyttöön koordinoidusti muun muassa poikkeusoloihin varautumisessa.

   Puolustusministeriö asetti vuonna 2024 vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämiseksi työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia esitys vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilasta.

Selvitystyössä korostui Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) rooli sotilaallisen koulutuksen tuottajana paikallisjoukkojen kouluttajana, mutta myös kokonaisturvallisuuden koulutusvastuu. Puolustusvoimien ja MPK:n strategisen ja operatiivisen kumppanuuden syventäminen ja kirkastaminen on Maanpuolustuskiltojen liitolle ja sen jäsenyhdistyksille tärkeää.

Edellä mainitun mahdollistaminen vaatii taloudellisia voimavaroja ja toiminnan koordinointia käytännön tasolla.
Selvityksen perusteella MPKL tunnistaa vapaaehtoiseen maanpuolustukseen liittyvät lainsäädännön kehittämistarpeet, ja että selvityksen perusteella valmistaudutaan myös tarvittaviin toiminnallisiin uudistuksiin.

3. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön toimintaedellytysten turvaaminen

MPK on jäsenjärjestöjensä perustama koulutusorganisaatio, jossa edelleen vapaaehtoiset toimijat ja koulutusvoima MPK:n tehtävän täyttämiseksi tehdään jäsenyhdistyksissä. Näkemyksemme mukaan MPK:n toiminnan kannalta suhde Puolustusvoimiin on merkittävä ja strategista kumppanuutta kannattaa kehittää edelleen.

MPK:n toimintaedellytysten tukemiseksi pohjatyötä tehdään muun MPKL:n jäsenyhdistyksissä, killoissa. Killat ja niiden jäsenet tukeutuvat koulutusasioissa MPK:n palveluihin ja muun muassa aselajikillat asettavat kouluttajia MPK:n kursseille.

MPKL:n toiminnan perusta on, että MPKL:sta löytyy yhdistys ikään, sukupuoleen ja sotilasarvoon katsomatta. Kiltoja yhdistää pyrkimys jäsentensä maanpuolustustietoisuuden lisäämiseen ja mahdollisuuksien tarjoaminen maanpuolustusharrastukseen kullekin jäsenelle kykyjensä mukaan sekä maanpuolustustahdon kohottamiseen.
Vapaaehtoinen maanpuolustus on Suomen kokonaismaanpuolustukselle kustannustehokas resurssi ja sillä on kaikkia kansalaisryhmiä yhdistävä sekä maanpuolustustahtoa kohottava vaikutus. Vapaaehtoista maanpuolustusta on kehitettävä yhteiskunnan ja Puolustusvoimien tarpeiden pohjalta.

Vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien yhdistysten toiminnan taloudellinen tuki on säilytettävä riittävänä ja lainsäädännön tulee tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä. Taloudellisten toimintaedellytysten lisäksi muun muassa ampumatoiminnan edistäminen ja turvaaminen niin ampuratojen käytön kuin lainsäädännön osalta on järjestöille tärkeää tulevaisuudessa.

Marko Patrakka
Puheenjohtaja

Ari Pakarinen
Toiminnanjohtaja